

بسم الله الرحمن الرحيم

جزوات آموزشی حقوق نشر

جزوه اول:

آشنایی با قوانین و مقررات حوزه نشر

تألیف:

دکتر سید عباس حسینی نیک

مدیر مسؤول انتشارات حقوقی مجد

فناز حقوق لطف
در حمایت تا و نشر

www.booklaw.ir

جزوه اول : آشنایی با قوانین و مقررات حوزه نشر

قانون حاکم و اصلی در حوزه تألیف، ترجمه و نشر، قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان است که در دی ماه سال ۱۳۴۸ به تصویب رسیده است.

این قانون دارای ۳۳ ماده در قالب چهار فصل می باشد:

فصل اول - تعاریف

فصل دوم - حقوق پدیدآورنده

فصل سوم - مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت‌های قانونی دیگر

فصل چهارم - تخلفات و مجازات‌ها

در خصوص این قانون، چند نکته قابل ذکر است:

نکته اول:

این قانون در زمان تصویب، از دقت و جامعیت خوبی برخوردار بوده و به همین دلیل در زمان حاضر نیز اگرچه دارای اشکالاتی مهم با توجه به شرایط روز بوده ولی با این حال جوابگوی نیازهای حقوقی در این زمینه می باشد.

نکته دوم:

چنانکه از عنوان قانون نیز استنباط می گردد، حمایت قانونگذار در اصل از پدیدآورنده است و به تبع وی، حقوق نشر مطرح می شود. پدیدآورنده می تواند حق نشر و پخش و توزیع اثرش را واگذار کرده و منافع را کسب نماید. سر منشأ حقوق مادی و مالی اثر و حقوق معنوی که بعداً توضیح داده خواهد شد، پدیدآورنده است و ناشر قانونی و طرف قرارداد با پدیدآورنده می تواند منافع مادی مشروعی را بواسطه تولید و پخش اثر کسب نماید و البته در صورت تعرض و تجاوز به حقوق وی، قانونگذار از ناشر به واسطه واگذار شدن حق مادی پدیدآورنده حمایت می کند.

نکته سوم:

قوانین در هر نظام حقوقی، به دو دسته تقسیم می گردند، دسته اول، قوانین حقوقی است که بیشتر مربوط به امور مدنی و تجاری است. در این نوع نوع قوانین، مجازات وجود ندارد بلکه قانونگذار از حقوق مادی و مدنی اشخاص از طریق رد مال و جبران خسارت و ضرر و زیان حمایت می کند.

دسته دوم، قوانین کیفری یا جزایی هستند که بیشتر مربوط به جرم و جنایت بوده و قانونگذار در صدد مجازات مجرمان و جنایتکاران بوده اعم از آنکه شاکی خصوصی داشته باشد یا در بعضی موارد، نداشته باشد.

رسیدگی به این دو دسته (حقوق و کیفری) نیز با هم متفاوت است. امور حقوقی در دادگاههای حقوقی مورد رسیدگی قرار می گیرد در حالی که رسیدگی به امور کیفری از داسرا آغاز می گردد و حکم نهایی را دادگاههای کیفری صادر می نمایند.

مهمترین شاخصه حقوقی یا کیفری بودن، نوع برخورد قانونگذار با متخلف است. شدت برخورد قانونگذار در امور کیفری وجه متمایز کننده آن با امور حقوقی است. مجازات در امور کیفری، شامل اعدام، حبس و زندان، شلاق، مصادره اموال، تبعید و جزای نقدی به حساب خزانه دولت می باشد. به این مجازاتها، ضمانت اجرای کیفری می گویند در حالی که ضمانت اجرای مدنی یا حقوقی، شامل رد مال، جبران خسارت و ضرر و زیان می باشند.

با این مقدمه، چنانچه نگاهی به مواد قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان ببینیم، به وضوح متوجه می شویم که قانونگذار تخلف در حوزه تألیف و نشر را از جمله جرایم کیفری محسوب کرده و مجازات حبس را مقرر داشته است.

بی گمان اهمیت حفظ حقوق نشر چه از جانب پدیدآورندگان و ناشران و چه از جانب دیگران مهمترین دلیل سختگیری و شدت برخورد با متخلفان در این حوزه می تواند باشد. این نحوه برخورد که در قوانین ما صرفاً کیفری و با مجازات حبس می باشد، در نظامهای پیشرفته حقوقی دیگر، ضمانت اجرای مدنی نیز به آن اضافه گردیده و با قاطعیت به اجرا گذاشته می شود.

بعد از بیان این سه نکته، اشاره گردد که علاوه بر قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان، چند قانون دیگر نیز مربوط به حوزه نشر می شوند:

۱- قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۱۰/۶

۲- قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴

۳- قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷

یکی از قوانین مرتبط با حوزه نشر، قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی است که در حدود پنج سال بعد از قانون اصلی (قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸) به تصویب رسید.

قانونگذار در بعد از سال ۱۳۴۸ متوجه نواقصی در حمایت از حق ترجمه در قانون قبلی گردید و سعی کرد بدون آنکه نقصانی و تجدیدنظری در اصول حمایتی خود در قانون حمایت مصوب ۱۳۴۸ پدیدآورد، نقش حمایتی قانون را از بخش ترجمه پررنگ تر ساخته و شفاف تر نماید.

مواد ۱۰ و ۱۱ قانون مصوب ۱۳۵۲ به این مهم توجه نشان داده است:

ماده ۱۰ - احکام مذکور در این قانون موقعی جاری است که آثار موضوع این قانون مشمول حمایتهای مذکور در قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان نباشد در غیر این صورت مقررات قانون مزبور نسبت به آثار موضوع این قانون ملاک خواهد بود.

ماده ۱۱ - مقررات این قانون در هیچ مورد حقوق اشخاص مذکور در قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان را نفی نمی کند و محدود نمی سازد.

دومین قانون مرتبط با حوزه نشر، قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای است که با توجه به گسترش روزافزون فعالیت های نرم افزاری در حوزه نشر و ورود کتاب الکترونیکی به ویتترین فرهنگی و علمی کشور باید مورد مطالعه و نظر قرار گیرد.

در همین راستا، قانون تجارت الکترونیکی نیز داده پیام را در حکم نوشته قرار داده و برای متخلفان و نقض کنندگان حقوق پدیدآورندگان مجازات تعیین کرده است. در این دو قانون نیز به رعایت حقوق مورد اشاره در قانون حمایت حقوق مؤلفان و هنرمندان اشاره گردیده و به نحوی اصالت و اولویت قانون مذکور مورد تأکید قرار گرفته است.

در این جزوات به جهت اختصار، بجای عبارت (قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸) عبارت (قانون حمایت مصوب ۱۳۴۸) و بجای عبارت (قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲) عبارت (قانون ترجمه مصوب ۱۳۵۲) بکار برده شده است.

در ادامه جزوه اول، متن قوانین مذکور ارائه می گردد تا قبل از ورود به مباحث حقوقی در این زمینه، آشنایی با مهمترین منابع بحث صورت گرفته باشد.

لازم به تذکر است که این جزوات برای دوره آموزشی ناشران نگاشته شده و بدین سبب محور مباحث مطرح شده، حقوق نشر بوده و از توضیح جنبه های دیگر حقوق مالکیت ادبی و هنری پرهیز شده است. قوانین ارائه شده نیز شامل متن کامل دو قانون مهم این حوزه یعنی قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی و همچنین مواد مرتبط در قانون تجارت الکترونیکی و ضوابط نشر گردیده و در آزمون پایان دوره نیز از این قوانین سؤال داده خواهد شد.

متن قوانین مرتبط دیگر در بخش قوانین و مقررات پایگاه اینترنتی شورای حمایت از حقوق تألیف و نشر ارائه شده است.

تکته چهارم:

علاوه بر قوانین داخلی، کنوانسیون هایی نیز در سطح بین المللی در خصوص حقوق مالکیت ادبی و هنری وجود دارد که مهمترین آنها کنوانسیون برن می باشد.

این کنوانسیون در سال ۱۸۸۶ میلادی در شهر برن منعقد شده و هم اکنون اکثر قریب به اتفاق کشورهای جهان به آن پیوسته اند. ایران از زمان تصویب قانون حمایت حقوق

مؤلفان و مصنفان و هنرمندان در سال ۱۳۴۸ تاکنون رویکرد مثبتی برای الحاق نداشته و هم اکنون نیز عضو نمی باشد.

نکته پنجم:

گسترش علوم و ایجاد تحولات در حوزه رسانه ای باعث گردید تا احساس نیاز به قوانین و مقررات جدید و متناسب با وضع موجود و حتی پیش بینی شده برای آینده ، جدی گرفته شده و مسئولان امر را به تکاپو وادارد.

از سال ۱۳۸۰ تا کنون این تلاش ادامه داشته و هم اکنون لایحه حقوق مالکیت ادبی و هنری و حقوق مرتبط در مجلس مطرح بوده و آماده طرح صحن علنی مجلس شورای اسلامی می باشد.

این لایحه اگرچه دارای اشکالاتی می باشد و ما در شورای حمایت از حقوق تألیف و نشر به مواردی از آنها اشاره داشته ایم لیکن در مجموع این لایحه دارای نقاط مثبت و مهمی است.

قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان

مصوب دی ماه ۱۳۴۸

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - از نظر این قانون به مؤلف و مصنف و هنرمند «پدیدآورنده» و به آنچه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار آنان پدید می‌آید بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان و یا ظهور و یا ایجاد آن به کار رفته « اثر» اطلاق می‌شود.

ماده ۲ - اثرهای مورد حمایت این قانون به شرح زیر است:

۱ - کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری.

۲ - شعر و ترانه و سرود و تصنیف که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

۳ - اثر سمعی و بصری به منظور اجراء در صحنه‌های نمایش یا پرده سینما یا پخش از رادیوی یا تلویزیون که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

۴ - اثر موسیقی که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

۵ - نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیایی ابتکاری و نوشته‌ها و خطهای تزئینی و هرگونه اثر تزئینی و اثر تجسمی که به هر طریق و روش به صورت ساده یا ترکیبی بوجود آمده باشد.

۶ - هرگونه پیکره (مجسمه).

۷ - اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان.

۸ - اثر عکاسی که با روش ابتکاری و ابداع پدید آمده باشد.

۹ - اثر ابتکاری مربوط به هنرهای دستی یا صنعتی و نقشه قالی و گلیم.

۱۰ - اثر ابتکاری که بر پایه فرهنگ عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنر ملی پدید آمده باشد.

۱۱ - اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد.

۱۲ - هرگونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر از اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد.

فصل دوم - حقوق پدیدآورنده

ماده ۳ - حقوق پدیدآورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه و اجرای اثر و حق بهره‌برداری مادی و معنوی از نام و اثر اوست.

ماده ۴ - حقوق معنوی پدیدآورنده محدود به زمان و مکان نیست و غیرقابل انتقال است.

ماده ۵ - پدیدآورنده اثرهای مورد حمایت این قانون می‌تواند استفاده از حقوق مادی خود را در کلیه موارد از جمله موارد زیر به غیر واگذار کند :

۱ - تهیه فیلمهای سینمایی و تلویزیونی و مانند آن

۲ - نمایش صحنه‌ای مانند تئاتر و باله و نمایشهای دیگر

۳ - ضبط تصویری یا صوتی اثر بر روی صفحه یا نوار یا وسیله دیگر

۴ - پخش از رادیو و تلویزیون و وسائل دیگر

۵ - ترجمه و نشر و تکثیر و عرضه اثر از راه چاپ و نقاشی و عکاسی و گراور و کلیشه و قالب‌ریزی و مانند آن

۶ - استفاده از اثر در کارهای علمی و ادبی و صنعتی و هنری و تبلیغاتی

۷ - به کار بردن اثر در فراهم کردن یا پدیدآوردن اثرهای دیگری که در ماده دوم این قانون درج شده است.

ماده ۶ - اثری که با همکاری دو یا چند پدیدآورنده به وجود آمده باشد و کار یکایک آنان جدا و متمایز نباشد اثر مشترک نامیده می‌شود و حقوق ناشی از آن حق مشاع پدیدآورندگان است.

ماده ۷ - نقل از اثرهایی که انتشار یافته است و استناد به آنها به مقاصد ادبی و علمی و فنی و آموزشی و تربیتی و به صورت انتقاد و تقریظ با ذکر مأخذ در حدود متعارف مجاز است.

تبصره - ذکر مأخذ در مورد جزوه‌هایی که برای تدریس در مؤسسات آموزشی توسط معلمان آنها تهیه و تکثیر می‌شود الزامی نیست مشروط بر این که جنبه انتفاعی نداشته باشد.

ماده ۸ - کتابخانه‌های عمومی و مؤسسات جمع‌آوری نشریات و مؤسسات علمی و آموزشی که به صورت غیرانتفاعی اداره می‌شوند می‌توانند طبق آیین نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید از اثرهای مورد حمایت این قانون از راه عکسبرداری یا طرق مشابه آن به میزان مورد نیاز و متناسب با فعالیت خود نسخه‌برداری کنند.

ماده ۹ - وزارت اطلاعات می‌تواند آثاری را که قبل از تصویب این قانون پخش کرده و یا انتشار داده است پس از تصویب این قانون نیز کماکان مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۰ - وزارت آموزش و پرورش می‌تواند کتابهای درسی را که قبل از تصویب این قانون به موجب قانون کتابهای درسی چاپ و منتشر کرده است کماکان مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۱ - نسخه‌برداری از اثرهای مورد حمایت این قانون مذکور در بند ۱ از ماده ۲ و ضبط برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی فقط در صورتی که برای استفاده شخصی و غیرانتفاعی باشد مجاز است.

فصل سوم - مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت‌های قانونی دیگر

ماده ۱۲ - مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می‌شود از تاریخ مرگ پدیدآورنده پنجاه سال است و اگر وارثی وجود نداشته باشد یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار حاکم اسلامی (ولی فقیه) قرار می‌گیرد.

تبصره - مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده (۶) این قانون پنجاه سال بعد از فوت آخرین پدیدآورنده خواهد بود.

ماده ۱۳ - حقوق مادی اثرهایی که در نتیجه سفارش پدید می‌آید تا سی سال از تاریخ پدیدآمدن اثر متعلق به سفارش دهنده است مگر آنکه برای مدت کمتر یا ترتیب محدودتری توافق شده باشد.

تبصره - پاداش و جایزه نقدی و امتیازاتی که در مسابقات علمی و هنری و ادبی طبق شرایط مسابقه به آثار مورد حمایت این قانون موضوع این ماده تعلق می‌گیرد متعلق به پدیدآورنده خواهد بود.

ماده ۱۴ - انتقال گیرنده حق پدیدآورنده می‌تواند تا سی سال پس از واگذاری از این حق استفاده کند مگر این که برای مدت کمتر توافق شده باشد.

ماده ۱۵ - در مورد مواد ۱۳ و ۱۴ پس از انقضای مدتهای مندرج در آن مواد استفاده از حق مذکور در صورت حیات پدیدآورنده متعلق به خود او و در غیر این صورت تابع ترتیب مقرر در ماده ۱۲ خواهد بود.

ماده ۱۶ - در موارد زیر حقوق مادی پدیدآورنده از تاریخ نشر یا عرضه به مدت سی سال مورد حمایت این قانون خواهد بود:

۱ - اثرهای سینمایی یا عکاسی .

۲ - هرگاه اثر متعلق به شخص حقوقی باشد یا حق استفاده از آن به شخص حقوقی واگذار شده باشد.

ماده ۱۷ - نام و عنوان و نشان ویژه‌ای که معرف اثر است از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود و هیچ کس نمی‌تواند آنها را برای اثر دیگری از همان نوع یا مانند آن به ترتیبی که القای شبهه کند به کار برد.

ماده ۱۸ - انتقال گیرنده و ناشر و کسانی که طبق این قانون اجازه استفاده یا استناد یا اقتباس از اثری رابه منظور انتفاع دارند باید نام پدیدآورنده را با عنوان و نشانه ویژه معرف اثر همراه اثر یا روی نسخه اصلی یا نسخه‌های چاپی یا تکثیر شده به روش معمول و متداول اعلام و درج نمایند مگر این که پدیدآورنده به ترتیب دیگری موافقت کرده باشد.

ماده ۱۹ - هرگونه تغییر یا تحریف در اثرهای مورد حمایت این قانون و نشر آن بدون اجازه پدیدآورنده ممنوع است.

ماده ۲۰ - چاپخانه‌ها و بنگاه‌های ضبط صوت و کارگاه‌ها و اشخاصی که به چاپ یا نشر یا پخش یا ضبط و یا تکثیر اثرهای مورد حمایت این قانون می‌پردازند باید شماره دفعات چاپ و تعداد نسخه کتاب یا ضبط یا تکثیر یا پخش یا انتشار و شماره مسلسل روی صفحه موسیقی و صدا را بر تمام نسخه‌هایی که پخش می‌شود با ذکر تاریخ و نام چاپخانه یا بنگاه و کارگاه مربوط بر حسب مورد درج نمایند.

ماده ۲۱ - پدیدآورندگان می‌توانند اثر و نام و عنوان و نشانه ویژه اثر خود را در مراکزی که وزارت فرهنگ و هنر با تعیین نوع آثار آگهی می‌نمایند به ثبت برسانند. آیین نامه چگونگی و ترتیب انجام یافتن تشریفات ثبت و همچنین مرجع پذیرفتن درخواست ثبت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲ - حقوق مادی پدیدآورنده موقعی از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود که اثر برای نخستین بار در ایران چاپ یا پخش یا نشر یا اجرا شده باشد و قبلاً در هیچ کشوری چاپ یا نشر یا پخش و یا اجرا نشده باشد.

فصل چهارم - تخلفات و مجازاتها

ماده ۲۳ - هرکس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است به نام خود یا به نام پدیدآورنده بدون اجازه او و یا عالماً عامداً به نام شخص دیگری غیر از پدیدآورنده نشر یا پخش یا عرضه کند به حبس جنحه‌ای از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۴ - هرکس بدون اجازه ترجمه دیگری را به نام خود یا دیگری چاپ و پخش و نشر کند به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵ - متخلفین از مواد ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ این قانون به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

ماده ۲۶ - نسبت به متخلفان از مواد ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ این قانون در مواردی که به سبب سپری شدن مدت حق پدیدآورنده استفاده از اثر با رعایت مقررات این قانون برای همگان آزاد است، وزارت فرهنگ و هنر عنوان شاکی خصوصی را خواهد داشت.

ماده ۲۷ - شاکی خصوصی می‌تواند از دادگاه صادرکننده حکم نهایی درخواست کند که مفاد حکم در یکی از روزنامه‌ها به انتخاب و هزینه او آگهی شود.

ماده ۲۸ - هرگاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جزایی شخص حقیقی مسؤول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران خواهد شد و در صورتی که اموال شخص حقوقی به تنهایی تکافو نکند مابه‌التفاوت از اموال مرتکب جرم جبران می‌شود.

ماده ۲۹ - مراجع قضایی می‌توانند ضمن رسیدگی به شکایت شاکی خصوصی نسبت به جلوگیری از نشر و پخش و عرضه آثار مورد شکایت و ضبط آن دستور لازم به ضابطین دادگستری بدهند.

ماده ۳۰ - اثرهایی که پیش از تصویب این قانون پدید آمده از حمایت این قانون برخوردار است اشخاصی که بدون اجازه از اثرهای دیگران تا تاریخ تصویب این قانون استفاده یا بهره‌برداری کرده اند حق نشر یا پخش یا تکثیر یا ارائه مجدد یا فروش آن آثار را ندارند مگر با اجازه پدیدآورنده یا قائم‌مقام او با رعایت این قانون، متخلفین از حکم این ماده و همچنین کسانی که برای فرار از کیفر به تاریخ مقدم بر تصویب این قانون اثر را به چاپ رسانند یا ضبط یا تکثیر یا از آن بهره‌برداری کنند به کیفر مقرر در ماده ۲۳ محکوم خواهند شد.

دعاوی و شکایاتی که قبل از تصویب این قانون در مراجع قضایی مطرح گردیده به اعتبار خود باقی است.

ماده ۳۱ - تعقیب بزهای مذکور در این قانون با شکایت شاکی خصوصی شروع و با گذشت او موقوف می‌شود.

ماده ۳۲ - مواد ۲۴۵ و ۲۴۶ و ۲۴۷ و ۲۴۸ قانون مجازات عمومی ملغی است.

ماده ۳۳ - آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت دادگستری و وزارت اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی

مصوب دیماه ۱۳۵۲

ماده ۱ - حق تکثیر یا تجدید چاپ و بهره‌برداری و نشر و پخش هر ترجمه‌ای با مترجم یا وارث قانونی او است. مدت استفاده از این حقوق که به وراثت منتقل می‌شود از تاریخ مرگ مترجم سی سال است.

حقوق مذکور در این ماده قابل انتقال به غیر است و انتقال گیرنده از نظر استفاده از این حقوق قائم‌مقام انتقال دهنده برای استفاده از بقیه مدت از این حق خواهد بود. ذکر نام مترجم در تمام موارد استفاده الزامی است.

ماده ۲ - تکثیر کتب و نشریات به همان زبان و شکلی که چاپ شده به قصد فروش یا بهره‌برداری مادی از طریق چاپ افست یا عکسبرداری یا طرق مشابه بدون اجازه صاحب حق ممنوع است.

ماده ۳ - نسخه‌برداری یا ضبط یا تکثیر آثار صوتی که بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر ضبط شده است بدون اجازه صاحبان حق یا تولیدکنندگان انحصاری یا قائم مقام قانونی آنان برای فروش ممنوع است.

حکم مذکور در این ماده شامل نسخه‌برداری یا ضبط یا تکثیر از برنامه‌های رادیو و تلویزیون یا هرگونه پخش دیگر نیز خواهد بود.

ماده ۴ - صفحات یا نوارهای موسیقی و صوتی در صورتی حمایت می‌شود که در روی هر نسخه یا جلد آن علامت بین المللی پ لاتین در داخل دایره و تاریخ انتشار و نام و نشانی تولیدکننده و نماینده انحصاری و علامت تجارتي ذکر شده باشد.

ماده ۵ - تکثیر و نسخه‌برداری از کتب و نشریات و آثار صوتی موضوع مواد دو و سه این قانون به منظور استفاده در کارهای مربوط به آموزش یا تحقیقات علمی مجاز خواهد بود مشروط بر این که جنبه انتفاعی نداشته باشد و اجازه نسخه‌برداری از آنها قبلاً به تصویب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رسیده باشد.

تبصره - نسخه‌برداری از کتب و نشریات و آثار صوتی موضوع مواد دو و سه این قانون در صورتی که برای استفاده شخصی و خصوصی باشد، بلامانع است.

ماده ۶ - در مورد تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی حمایت‌های مذکور در این قانون به شرط وجود عهدنامه یا معامله متقابل نسبت به اتباع سایر کشورها نیز جاری است.

ماده ۷ - اشخاصی که عالماً و عامداً مرتکب یکی از اعمال زیر شوند علاوه بر تأدیه خسارات شاکی خصوصی به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد:

۱ - کسانی که خلاف مقررات مواد یک و دو و سه این قانون عمل کنند.

۲ - کسانی که اشیای مذکور در ماده ۳ را که به طور غیرمجاز در خارج تهیه شده به کشور وارد یا صادر کنند.

ماده ۸ - هرگاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جزایی شخص حقیقی مسئول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران خواهد شد.

در صورتی که اموال شخص حقوقی به تنهایی تکافو نکند مابه‌التفاوت از اموال شخص حقیقی مسئول جبران می‌شود.

ماده ۹ - مراجع قضایی مکلفند ضمن رسیدگی به شکایت شاکی خصوصی به تقاضای او نسبت به جلوگیری از نشر و پخش و عرضه کتب و نشریات و آثار صوتی موضوع شکایت و ضبط آن تصمیم مقتضی اتخاذ کنند.

ماده ۱۰ - احکام مذکور در این قانون موقعی جاری است که آثار موضوع این قانون مشمول حمایت‌های مذکور در قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان نباشد در غیر این صورت مقررات قانون مزبور نسبت به آثار موضوع این قانون ملاک خواهد بود.

ماده ۱۱ - مقررات این قانون در هیچ مورد حقوق اشخاص مذکور در قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان را نفی نمی‌کند و محدود نمی‌سازد.

ماده ۱۲ - تعقیب بزه‌های مذکور در این قانون منوط به شکایت شاکی خصوصی است و با گذشت او تعقیب یا اجرای حکم موقوف می‌شود.

قانون تجارت الکترونیکی

مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷

این قانون دارای ۸۱ ماده در شش باب بوده که فقط در چند مورد به موضوع بحث ما مربوط می شود.

قانونگذار در ماده ۶ این قانون نکته ای اساسی را بیان داشته :
هرگاه وجود یک نوشته از نظر قانون لازم باشد، داده پیام در حکم نوشته است مگر در موارد زیر:

الف- اسناد مالکیت اموال غیرمنقول

ب- فروش مواد دارویی به مصرف کنندگان نهایی.

ج- اعلام، هشدار، عبارات مشابهی که دستور خاصی برای استفاده کالا صادر می کند و یا از بکارگیری روش های خاصی به صورت فعل یا ترک فعل منع می کند.

بعد از حکم برابری داده پیام با نوشته، قانونگذار در فصلی با عنوان حمایت از حقوق مؤلف در بستر مبادلات الکترونیکی در قالب دو ماده و دو تبصره احکام در این حوزه را وضع کرده که دو تبصره ماده ۶۲ به دلیل ارتباط کم با موضوع بحث ما حذف گردیده است:

فصل اول - حمایت از حقوق مؤلف (Author's Right/ Copyright)

در بستر مبادلات الکترونیکی

ماده ۶۲ - حق تکثیر، اجرا و توزیع (عرضه و نشر) آثار تحت حمایت قانون حمایت حقوق مولفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۹/۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴، به صورت «داده پیام» منحصرأ در اختیار مؤلف است. کلیه آثار و تالیفاتی که در قالب «داده پیام» می باشند، از جمله اطلاعات، نرم افزارها و برنامه های رایانه ای، ابزار و روش های رایانه ای و پایگاه های داده و همچنین حمایت از حقوق مالکیت های فکری در بستر مبادلات الکترونیکی شامل حق

اختراع، حق طراحی، حق مولف، حقوق مرتبط با حق مولف، حمایت از پایگاه‌های داده، حمایت از نقشه مدارهای یکپارچه قطعات الکترونیکی (Intergrated Circuits & Chips) و حمایت از اسرار تجاری، مشمول قوانین مذکور در این ماده و قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰/۴/۱ و آیین‌نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات مصوب ۱۳۳۷/۴/۱۴ خواهد بود، منوط بر آن که امور مذکور در آن دو قانون موافق مصوبات مجلس شورای اسلامی باشد.

ماده ۶۳ - اعمال موقت تکثیر، اجرا و توزیع اثر که جزء لاینفک فراگرد فنی پردازش (داده پیام) در شبکه هاست از شمول مقرر فوق خارج است.

مبحث چهارم - نقض حفاظت از «داده پیام» در بستر مبادلات الکترونیکی

فصل اول - نقض حق مؤلف

ماده ۷۴- هر کس در بستر مبادلات الکترونیکی با تکثیر، اجرا و توزیع (عرضه و نشر) مواردی که در قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۹/۳ و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۲/۹/۲۶ و قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴، منوط بر آنکه امور مذکور طبق مصوبات مجلس شورای اسلامی مجاز شمرده شود، در صورتی که حق تصریح شده مؤلفان را نقض نماید به مجازات سه ماه تا یک سال حبس و جزای نقدی به میزان پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم خواهد شد

آنچه از مفاد این قانون استنباط می شود آن است که مجازی و دیجیتالی بودن محیط هیچگونه تأثیری در اصل حمایت از یک اثر ندارد.

در واقع آنچه در این محیط قرار دارد قالب است که در حمایت از اثر واجد اهمیت نیست زیرا قبل از همه، اثر فکری، نتیجه ی فعالیت خلاقانه است که در یک شکل بیرونی و مستقل از قالب تجلی پیدا می کند.

حمایت از حقوق معنوی پدیدآورندگان در بستر مبادلات الکترونیکی از اهمیت فراوانی برخوردار است زیرا اینترنت و محیط الکترونیکی، امکانات بی شماری برای دسترسی به اطلاعات و داده ها ایجاد می کند به گونه ای که تحریف، تغییر و حذف

داده ها از جمله داده های مرتبط با آثار ادبی و هنری ، با سهولت بیشتری نسبت به محیط مادی انجام می گیرد، بعلاوه امکان فنی تولید نسخه های غیر اصیل از روی اثر اصیل و ایجاد تغییراتی ظریف در نسخه اصلی، تشخیص اصالت را دشوار می سازد.

مصوبه اصلاحی اهداف و سیاستها و ضوابط نشر کتاب^۱

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۶۰ مورخ ۸۹/۱/۲۴، براساس پیشنهاد مورخ ۸۷/۱/۲۵ و ۸۸/۹/۲۲ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اصلاح مصوبه "اهداف، سیاستها و ضوابط نشر کتاب (مصوب جلسه ۱۴۹ مورخ ۶۷/۲/۲۰)" را به شرح ذیل، تصویب نمود:

ماده ۱- هدف

اعتلای فرهنگ دینی و ملی در جامعه از طریق توسعه دانش و نهادینه کردن ارزشهای اسلامی، ایرانی و انقلابی با تأمین آزادی نشر کتاب، حفظ حرمت و آزادی قلم، صیانت از جایگاه والای علم، اندیشه و ایمان دینی و همچنین ایجاد زمینه مناسب برای حضور مؤثر در عرصه جامعه جهانی.

ماده ۲- سیاست کلی

نظام جمهوری اسلامی، سیاست آزادی اندیشه و بیان آرا و عقاید را در چارچوب هدف موضوع ماده ۱ فوق به عنوان یک اصل اساسی خود برگزیده است و بر حقوق و تکالیف قانونی مردم در زمینه نشر کتاب اعم از چاپی و الکترونیکی مطابق ضوابط قانونی تأکید میکند.

ماده ۳- سیاستهای ایجابی، حدود و ضوابط

۱- دولت و همه ارکان حکومت موظفند در چارچوب قانون از حریم آزادی انتشار کتاب حمایت کنند.

۲- حق انتشار کتاب به منظور افزایش آگاهی های دینی، علمی، سیاسی، اقتصادی، هنری، تاریخی، اجتماعی و نظایر آن از حقوق آحاد ملت است و این حق بدون مجوز قانونی، قابل سلب نیست.

۱. مصوب ششصد و شصتین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۰۱/۲۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳- تدوین و اجرای سیاستهای هدایتی و حمایتی جمهوری اسلامی ایران از کتاب باید به نحوی باشد که اهل قلم را به تألیف، ترجمه و انتشار کتابهای متناسب با نیازهای جامعه امروز برای نیل به موارد ذیل تشویق و ترغیب نماید:

الف- تقویت و ترویج امر پژوهش؛

ب- تبیین و ترویج اصول و ارزشهای انقلاب اسلامی و نگاهبانی از دستاوردهای آن از راه تألیف و نشر؛

ج- احیای میراث مکتوب و توسعه فرهنگ و تمدن اسلامی و ایرانی؛

د- مقابله مؤثر و مفید با تهاجم سیاسی و فرهنگی علیه عقاید و ارزشهای اسلامی، ملی و انقلابی؛

ه- بهره گیری مفید از دانش و اندیشه بشری از طریق ترجمه سنجیده و متناسب با زبان معیار؛

ز- حمایت از ترجمه و نشر آثار ارزشمند به زبانهای دیگر؛

ل- کمک به توسعه آموزش غیررسمی افراد جامعه از طریق ارتقاء سطح دانش و مهارت همگانی.

ماده ۴- حدود قانونی

نشر کتاب همانگونه که ممکن است مظهر و نمودی از آزادیهای اجتماعی و انسانی تلقی شود، چه بسا مورد سوء استفاده و اشاعه لابلایگری فکری و اخلال در حقوق عمومی قرار گیرد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری دستگاههای ذیصلاح موظف است برای مقابله با جوانب منفی، حدود و ضوابط نشر کتاب را که ذیلاً آمده است، مورد توجه قرار دهد و فضای سالم و سازنده چاپ و نشر کتاب را حفظ و حراست نماید:

الف- دین و اخلاق

۱- تبلیغ و ترویج الحاد و اباحه گری، انکار یا تحریف مبانی و احکام اسلام و مخدوش کردن چهره شخصیتهایی که از نظر دین اسلام محترم شمرده می شوند و تحریف وقایع تاریخی دینی که مآلاً به انکار مبانی دین منجر می شود؛

- ۲- توهین به مقدسات دین مبین اسلام و تبلیغ علیه تعالیم اصول و مبانی آن؛
- ۳- ترویج و تبلیغ ادیان، مذاهب و فرقه های منحرف و منسوخ، تحریف شده و بدعت گذار؛
- تبصره - معرفی ادیان و مذاهب و بیان احکام یا تحقیق درباره آنها با رویکرد علمی و غیرتبلیغی مستثنی است.
- ۴- ترویج خرافات و مخدوش کردن چهره اسلام؛
- ۵- بیان جزئیات مراودات جنسی، گناهان، کلمات رکیک و مستهجن، به نحوی که موجب اشاعه فحشا شود؛
- تبصره- بیان مراودات جنسی یا مفاسد با زبانی عفیف و غیرمحرک به منظور آموزش، انتقال پیامی مثبت یا نشان دادن چهره شخصیت‌های منفی، از حکم این بند مستثنی است؛
- ۶- استفاده از جاذبه جنسی و تصاویر برهنه زنان یا مردان با عنوان آثار هنری یا هر عنوان دیگر؛
- تبصره- استفاده از تصاویر و طرح‌های علمی در کتابهای تخصصی و علمی، بلامانع است.
- ۷- انتشار تصاویر به نحوی که موجب اشاعه فحشا شود؛ نظیر رقص، مشروب خواری و مجالس فسق و فجور؛
- تبصره- چاپ تصاویر مجالس فسق و فجور عناصر حکومت پهلوی یا ضد انقلاب برای استناد تاریخی با رعایت عفت عمومی، مستثنی است.
- ۸- ترویج مادیگرایی فلسفی و اخلاقی و سبک‌های زندگی مخالف ارزش‌های اسلامی و اخلاقی؛
- ۹- خشن جلوه دادن چهره اسلام و مسلمانان واقعی.
- ب- سیاست و اجتماع
- ۱- توهین، تخریب یا افترا به امام خمینی (ره) و رهبری، رئیس جمهور، مراجع تقلید و تمام افرادی که حفظ حرمت آنها شرعاً و قانوناً لازم است؛
- ۲- تبلیغ علیه قانون اساسی و انقلاب اسلامی و معارضة با آنها؛
- ۳- برانگیختن جامعه به قیام علیه نظام جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی؛

- ۴- ترویج گروه‌های محارب و عناصر ضد انقلاب و تروریست و نظام‌های لائیک و سلطنتی و خاندان پهلوی و تطهیر چهره‌های منفی آنان؛
- تبصره- طرح و نقل افکار و گفتار و مواضع فکری و علمی مخالفان انقلاب و نظام برای بررسی محققانه و عالمانه آرا و اندیشه‌های آنها منعی ندارد.
- ۵- تبلیغ و ترویج وابستگی به قدرتهای سلطه‌جو و ضدیت با استقلال کشور؛
- ۶- تبلیغ علیه منافع و امنیت ملی و ناکارآمد جلوه دادن نظام جمهوری اسلامی؛
- تبصره- بیان نارساییها و اشکالات در جمهوری اسلامی برای نقد و بررسی و شناخت دقیقتر مسائل و دستیابی به راه‌حلهای مناسب و بیان مستدل و اصلاح طلبانه مشکلات و دور از توهین و افترا بلامانع است.
- ۷- اخلال و تشکیک در وحدت ملی و تمامیت ارضی کشور و ایجاد آشوب، درگیری و اختلاف میان اقوام و مذاهب؛
- تبصره- چاپ کتابهای علمی و استدلالی عقیدتی که محرک احساسات منفی و برهم زننده اساس وحدت در میان اقوام و فرق مختلف کشور نباشد، اشکالی ندارد.
- ۸- تضعیف و تمسخر افتخارات ملیع حسن وطن دوستی و تواناییهای علمی و عملی مردم ایران، فرهنگ خودی و اقوام ایرانی؛
- تبصره- نقد و نفی آداب و سنن غلط و انحرافی به قصد اصلاح و بدون شائبه‌های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و استعماری منعی ندارد.
- ۹- ترویج و تبلیغ روحیه خودباختگی در برابر فرهنگ و تمدن بیگانه و القای حس عقب ماندگی؛
- ۱۰- تبلیغ صهیونیسم و انواع دیگر نژادپرستی؛
- ۱۱- تحریف وقایع مهم و مسلم تاریخی ایران و اسلام.
- ج- حقوق و فرهنگ عمومی
- ۱- توهین و تمسخر زبان، فرهنگ و هویت اقوام و اقلیتهای دینی و قومی؛
- ۲- ترویج و تبلیغ قانونگریزی، بی بندوباری و لابلایگری؛
- ۳- تبلیغ علیه خانواده و تضعیف و تخریب ارزش و جایگاه آن؛

۴- ترویج ناامیدی، سرخوردگی، پوچی و بیهودگی و نگرشهای منفی در جامعه و افزایش بی اعتمادی عمومی؛

۵- تحقیر و تمسخر اقشار مختلف جامعه؛

۶- ترویج و تبلیغ جریانها و اشخاص فاسد و منحرف فرهنگی و هنری داخلی و خارجی؛

۷- افشای غیرقانونی اسناد طبقه بندی شده کشوری و لشکری؛

۸- تحریب هویت زبان ملی.

ماده ۵- هیأت نظارت بر اجرای ضوابط نشر کتاب

نظر به اینکه نظارت بر امر طبع و نشر کتاب و اجرای صحیح اصل ۲۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، این وزارتخانه هیأت نظارتی متشکل از حداقل پنج نفر از میان صاحبان نظران و شخصیت‌های علمی، دینی و فرهنگی وارد به مسایل کتاب و نشر و امور اجتماعی و سیاسی و تبلیغاتی را انتخاب و جهت تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی معرفی خواهد کرد.

تبصره- متناسب با هر رشته تخصصی و کاری، کارگروهی متشکل از افراد صاحب نظر و به انتخاب شورای فرهنگ عمومی و زیر نظر هیأت تشکیل میشود. علاوه بر کارگروههای تخصصی فوق، کارگروههای استانی نیز به معرفی هیأت و انتخاب شورای فرهنگ عمومی، تشکیل میشود.

ماده ۶- هیأت نظارت بر نشر کتابهای کودکان و نوجوانان

نظر به حساسیت و جنبه های خاص کتابهای کودکان و نوجوانان، هیأت ویژه‌ای به نام "هیأت نظارت بر نشر کتابهای کودکان و نوجوانان" متشکل از حداقل پنج تن از افراد صاحب نظر و آگاه به امور تربیتی (از دیدگاه اسلامی) و مسایل خاص کتابهای کودکان تشکیل خواهد شد. این افراد را وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از میان صاحبان نظران و نویسندگان کتابهای کودکان و نوجوانان و اشخاص آگاه به مسائل تربیتی در اسلام انتخاب و جهت تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی معرفی خواهد کرد.

تبصره ۱- کارگروه‌های تخصصی مربوطه، به معرفی هیأت و تصویب شورای فرهنگ عمومی، انتخاب و تشکیل می‌شود.

تبصره ۲- حداقل یکی از اعضای این هیأت باید از میان صاحب‌نظران و اعضای کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان باشد.

تبصره ۳- نظارت هیأت مزبور از حیث شکل و محتوای کتب کودکان و نوجوانان و انطباق آنها با فرهنگ اسلامی و ایرانی و اصول تربیتی خواهد بود.

ماده ۷- نظارت هیأت‌های مذکور در مواد ۵ و ۶ قبل از چاپ و نشر کتاب آغاز و در تمامی مراحل استمرار دارد. مصوبات هیأت‌های نظارت لازم الاجراست.

ماده ۸- صدور مجوزهای مربوط به کتاب، تشکیل جلسات هیأت‌های نظارت هماهنگی فعالیت کمیته های استانی، تدوین دستور جلسات هیأت نظارت، هماهنگی کار سرگروه‌ها، بررسان و اجرای سیاست‌های نظارتی هیأت‌های مندرج در مواد ۵ و ۶، توسط دبیرخانه هیأت نظارت بر اجرای ضوابط نشر کتاب که در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود، خواهد بود. بر این اساس دبیرخانه موظف است گزارش عملکرد این مصوبه را هر سال یکبار به دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه نماید.

ماده ۹- هیأت نظارت می‌تواند با تأیید شورای فرهنگ عمومی کمیته های متعدد داوری برای بررسی و ارزیابی آثار و کتب مورد تقاضا برای نشر، تشکیل دهد. آثار مزبور، برای بررسی و ارزیابی به یکی از کمیته های مزبور به عنوان کمیته اولیه ارائه می‌شود. در صورتیکه پاسخ کمیته اولیه نسبت به انتشار آن مساعد باشد، با اخذ تعهد کتبی از ناشر، مجوز چاپ به وی داده می‌شود؛ در غیر اینصورت وی می‌تواند پس از ابلاغ اصلاحات و نظرات کمیته و ارائه تعهد مبنی بر اعمال اصلاحات مزبور، نسبت به انتشار اثر و کتاب خود اقدام نماید. همچنین در صورتیکه نسبت به رأی کمیته اولیه اعتراض به عمل آید، موضوع برای بررسی مجدد به کمیته دوم (موازی) ارائه می‌شود. پس از بررسی، در صورت تأیید نظر کمیته اولیه، بایستی اصلاحات ابلاغی کمیته مزبور، اعمال شود و در موارد بروز اختلاف نظر میان کمیته های اول و دوم، موضوع

به کمیته سوم برای بررسی و اظهارنظر نهائی ارائه می شود و نظر این کمیته قطعی و لازم الاتباع است.

تبصره ۱- کمیته های مزبور باید حداکثر ظرف مدت یک ماه نسبت به بررسی و اظهارنظر، اقدام نمایند.

تبصره ۲- در مورد کتابهای خاص، هیأت نظارت میتواند با تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مدت فوق الذکر را حداکثر برای یک ماه دیگر تمدید نماید.

ماده ۱۰- کلیه آثار منتشرشده براساس این مصوبه بایستی قبل از توزیع، از دبیرخانه هیأتهای نظارت بر اجرای ضوابط نشر کتاب، مجوز توزیع دریافت نمایند.

ماده ۱۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است شیوه نامه اجرایی مواد ۵، ۶، ۷ و ۸ را تهیه نماید.

ماده ۱۲- مسئولیت اجرای سیاستها و ضوابط بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و سایر دستگاهها موظفند در این خصوص با وزارت مزبور همکاری و هماهنگی نمایند. همچنین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با همکاری دیگر نهادهای ذیصلاح از چاپ و توزیع کتابهای فاقد مجوز رسمی جلوگیری نماید و با ناشر اینگونه کتابها، برخورد قانونی نماید و عنداللزوم آنها را به مراجع قضایی نیز معرفی کند.

ماده ۱۳- هیأت نظارت بر اجرای ضوابط نشر کتاب، آییننامه تشویق و رسیدگی به تخلفات ناشران درخصوص مواد ۳ و ۴ این مصوبه را تدوین می نماید. این آییننامه به تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهد رسید.

ماده ۱۴- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است با همکاری سایر دستگاهها و در جهت تحقق اهداف ماده ۱، بند ۴ ماده ۳ و سیاستهای ایجابی مندرج در این مصوبه، اقدامات زیر را به عمل می آورد:

۱- حمایت از تأسیس رشته های دانشگاهی و گسترش آموزشهای فنی و حرفه ای مرتبط با تولید و نشر کتاب؛

۲- حمایت از برقراری تأمین اجتماعی فراگیر برای کلیه عوامل نشر کتاب اعم از نویسندگان، مترجمان، ناشران و عوامل فنی، هنری و اجرایی نشر؛

- ۳- حمایت از به کارگیری و بومی سازی فناوریهای نوین در صنعت چاپ و نشر؛
- ۴- ایجاد تسهیلات حمل و نقل کتاب برای ناشران و توزیع کنندگان کتاب و پست کتاب؛
- ۵- تسهیل تبلیغ کتابهای فاخر و شایسته و ترویج فرهنگ نقد کتاب در رسانه ملی و سایر رسانه ها؛
- ۶- حمایت از انتشار ترجمه فارسی کتابهایی که در سایر کشورها منتشر شده اند، منطبق با این مصوبه؛
- ۷- گسترش فرهنگ خرید و فروش و تبادل اینترنتی کتاب؛
- ۸- حمایت از تألیف و تولید کتابهای مرجع و پایه با خرید حق انتشار از نسخه رقومی اثر و ارائه آن در کتابخانه ملی و کتابخانه های عمومی کشور؛
- ۹- اهدای جوایز ملی به ناشران و مؤلفان و مترجمان برای چاپ و آفرینش آثار مناسب؛
- ۱۰- تخصیص جوایز ملی به رشته های فنی و هنری مرتبط با تولید و نشر کتاب؛
- ۱۱- خرید کتب مناسب و برگزیده کتاب و اهدا به کتابخانه های عمومی، مدارس، دانشگاهها، مساجد و نظایر آن در داخل و خارج از کشور با هدف هدایت ناشران به سمت تولید آثار فاخر؛
- ۱۲- راه اندازی و تقویت کتابخانه های باز، کتابخانه های ادارات و کلیه مراکز دولتی و عمومی و کتابخانه های روستایی؛
- ۱۳- برپایی نمایشگاههای تخصصی و عمومی کتاب در مراکز استانها و شهرهای بزرگ و نیز نمایشگاههای سیار در شهرهای کم جمعیت و روستاها؛
- ۱۴- معرفی آثار برگزیده فارسی به خارج از کشور و حمایت از تألیفات آثار مربوط به ترویج فرهنگ اسلامی یا ترجمه آثار برگزیده به زبانهای بیگانه و حمایت از صادرات کتاب؛
- ۱۵- ایجاد تمهیدات لازم به منظور بهره مندی حوزه کتاب از تعرفه های فرهنگی در بخش خدمات عمومی؛

۱۶- تلاش در جهت تدوین قوانین و مقررات لازم برای توسعه صنعت چاپ و نشر کتاب و تصویب آنها در مراجع قانونی ذیربط؛

ماده ۱۵- نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و انجام وظایف این وزارتخانه رافع و نافی مسئولیت ناشران نبوده و ناشران با تحویل نسخه پیش از چاپ به دبیرخانه هیأت نظارت، تمامی مسئولیتهای حقوقی ناشی از عدم انطباق با ضوابط را بر عهده خواهند داشت.

ماده ۱۶- این مصوبه در ۱۶ ماده و ۱۴ تبصره در جلسه ۶۶۰ مورخ ۸۹/۱/۲۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و از این تاریخ مصوبه "اهداف، سیاستها و ضوابط نشر کتاب" مصوب ۶۷/۲/۲۰ و سایر ضوابط و مقررات مغایر با آن منسوخ و بلااثر می باشد.